

บทบาทของสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษาในการพัฒนาเด็กปฐมวัยของชาติให้ยั่งยืน

OFFICE OF THE EDUCATION COUNCIL'S ROLE IN THE SUSTAINABLE NATIONAL
EARLY CHILDHOOD DEVELOPMENTปณณัช พิชญพิมลมาศ¹ และ มัทนา วังถนอมศักดิ์²Pannach Pichayapimonmat¹ and Mattana Wangthanomsak²

มหาวิทยาลัยศิลปากร, ประเทศไทย

Silpakorn University, Thailand.

E-mail: pipannach@gmail.com

บทคัดย่อ

การพัฒนาเด็กปฐมวัยของประเทศไทยเป็นสิ่งที่รัฐบาลให้ความสำคัญอย่างต่อเนื่อง เนื่องจากเป็นช่วงเวลาที่ให้ผลของการลงทุนที่คุ้มค่าที่สุดต่อการสร้างรากฐานของชีวิต ที่ผ่านมามีการดำเนินงานเกี่ยวข้องเชื่อมโยงกันหลายภาคส่วน เนื่องจากเด็กปฐมวัยเป็นวัยที่เริ่มต้นตั้งแต่ปฏิสนธิในครรภ์มารดา จนถึงอายุ 6 ปี บริบูรณ์ หรือก่อนเข้าชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 จึงทำให้มีหลายหน่วยงานที่ร่วมจัดบริการพัฒนาเด็กปฐมวัยทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาสังคม

รัฐบาลพยายามระดมทรัพยากรและการลงทุนเพื่อพัฒนาเด็กปฐมวัยอย่างต่อเนื่อง แต่ยังมีอีกหลายปัจจัยที่ทำให้การพัฒนาเด็กปฐมวัยดำเนินการได้อย่างไม่เต็มประสิทธิภาพ ขาดการบูรณาการ ขาดความต่อเนื่องและไม่ยั่งยืน ทั้งยังไม่เป็นไปในทิศทางเดียวกัน จึงจำเป็นต้องมีหน่วยงานกลาง คือ สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา ที่มีบทบาทในการขับเคลื่อนและบูรณาการการพัฒนาเด็กปฐมวัยร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง โดยผู้เขียนได้เรียบเรียงขึ้นจากการศึกษาค้นคว้า และรวบรวมข้อมูลจากเอกสาร หลักฐานต่าง ๆ โดยทำการวิเคราะห์และสังเคราะห์เพื่อเน้นให้เห็นถึงบทบาทที่สำคัญของสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษาในการพัฒนาเด็กปฐมวัยของชาติให้มีความยั่งยืน ทั้งในด้านนโยบาย ด้านกลไกและระบบประสานงานในระดับจังหวัด ด้านงบประมาณ ด้านองค์ความรู้ รวมถึงการให้บริการข้อมูล และด้านระบบฐานข้อมูลสารสนเทศด้านเด็กปฐมวัยให้มีความชัดเจนเป็นรูปธรรม บรรลุเป้าหมายการพัฒนาเด็กปฐมวัยของทุกหน่วยงาน ทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาสังคม อันเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาเด็กปฐมวัยอย่างสูงสุด และกลายเป็นการพัฒนาเด็กปฐมวัยที่มีความยั่งยืนอย่างแท้จริง

คำสำคัญ : สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, การพัฒนาเด็กปฐมวัย, ความยั่งยืน

*Received November 6, 2024; Revised November 29, 2024; Accepted December 5, 2024

¹ นักศึกษา, หลักสูตรปริญญาปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร

² รองศาสตราจารย์ ดร., คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร

Abstract

Early childhood development in Thailand has consistently been a priority for the government, as this period is considered the most cost-effective investment in laying the foundation for life. Efforts in this area have involved collaboration across multiple sectors since early childhood spans from conception to the age of six or before entering the first grade of primary school. Various stakeholders, including governmental, private, and civil society organizations, have participated in providing early childhood development services.

Despite continuous governmental efforts to mobilize resources and investments, several factors hinder the efficiency and sustainability of these initiatives. These include a lack of integration, continuity, and alignment among stakeholders. Therefore, there is a critical need for a central coordinating body, such as the Office of the Education Council (OEC), to drive and integrate early childhood development efforts in collaboration with relevant agencies. This paper, based on extensive research and a review of existing documents and evidence, analyzes and synthesizes the significant role of the OEC in achieving sustainable early childhood development at the national level. The study highlights key focus areas, including policy development, mechanisms and coordination systems at the provincial level, budget allocation, knowledge dissemination, information services, and the establishment of a comprehensive early childhood data system. The findings emphasize the importance of aligning the efforts of all stakeholders-governmental, private, and civil society to achieve the shared goal of maximizing the benefits of early childhood development. Ultimately, this coordinated approach aims to foster sustainable early childhood development in Thailand.

Keywords: Office of the Education Council, Early Childhood Development, Sustainability.

ความสำคัญของการพัฒนาเด็กปฐมวัย

Uanlum (1997) กล่าวว่า การพัฒนาเด็กปฐมวัย คือ การพัฒนาเด็กตั้งแต่อายุแรกเกิดจนถึง 6 ปี ซึ่งเป็นช่วงสำคัญในการพัฒนาที่ทำได้ดีที่สุด และเป็นช่วงวัยที่เหมาะสมกับการวางรากฐานของการพัฒนาทางด้านร่างกาย อารมณ์และจิตใจ สังคม สติปัญญา บุคลิกภาพ คุณธรรม และจริยธรรมให้เจริญงอกงามอย่างต่อเนื่อง ส่งผลต่อการมีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ เป็นผลให้มีคุณภาพชีวิตที่ดีและเจริญเติบโตเป็นผู้ใหญ่ที่มีคุณภาพเป็นทรัพยากรสำคัญต่อการพัฒนาประเทศ

Plaengpraphan (2014) กล่าวว่า การพัฒนาเด็กในช่วงปฐมวัย หรือ 5 ขวบแรกของชีวิต เป็นช่วงโอกาสทองของเด็ก เพราะร่างกายและสมองของเด็กจะเติบโตได้อย่างรวดเร็วหากได้รับการดูแลอย่างเหมาะสม การพัฒนาที่ถูกต้องและไม่เน้นซ้ำจะช่วย让孩子มีทักษะทางกายภาพ ความฉลาดทางสติปัญญา และความมั่นคงทางอารมณ์ เพื่อเติบโตเป็นผู้ใหญ่ที่ดี ประสบความสำเร็จในการศึกษาและอาชีพการงาน เป็นกำลังสำคัญของสังคมและเศรษฐกิจ

Heckman (อ้างถึงใน จิราภรณ์ แผลงประพันธ์, 2014) กล่าวไว้ว่า การลงทุนพัฒนาเด็กปฐมวัยเป็นการลงทุนที่คุ้มค่า ให้ผลตอบแทนแก่สังคมที่ดีที่สุดในระยะยาว โดยให้ผลตอบแทนกลับคืนมาในอนาคตร้อย 7-10 เท่าของการลงทุน

Early Childhood Development Act, B.E. 2019 ได้ให้ความสำคัญของการพัฒนาเด็กปฐมวัย กล่าวคือ เป็นการดูแล การพัฒนา และการจัดการเรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัย เด็กซึ่งมีอายุน้อยกว่าหกปีบริบูรณ์ (เด็กแรกเกิดรวมทั้งเด็กในครรภ์มารดา) และให้หมายความรวมถึงเด็กซึ่งต้องได้รับการพัฒนา ก่อนเข้ารับการศึกษาในระดับประถมศึกษาหรือจนถึงก่อนเข้าประถมศึกษาปีที่ 1 ซึ่งเป็นช่วงวัยที่มีความสำคัญอย่างยิ่งเพราะเป็นวัยที่สมองพัฒนาสูงสุดและการเรียนรู้เป็นไปอย่างรวดเร็วที่สุด อีกทั้งการส่งเสริมพัฒนาการเด็กปฐมวัยรอบด้านอย่างเหมาะสมจะเป็นรากฐานของทุนมนุษย์ที่สำคัญต่อคุณภาพชีวิตของเด็กไปจนตลอดชีวิต

UNICEF Thailand (2021) ได้กล่าวถึงความสำคัญของการพัฒนาเด็กปฐมวัยไว้ว่า เด็กปฐมวัยเป็นช่วงเวลาตั้งแต่เด็กยังอยู่ในครรภ์จนถึงอายุ 6 ปี ซึ่งเป็นช่วงเวลาที่สำคัญอย่างมากต่อพัฒนาการและอนาคตของเด็ก เด็กต้องได้รับความรักและการดูแลเอาใจใส่ในสภาพแวดล้อมที่ปลอดภัย และกระตุ้นให้เกิดการเรียนรู้ จึงจะสามารถพัฒนาทักษะที่จำเป็นต่อการคว้าโอกาสในชีวิต สามารถล้มแล้วลุกขึ้นได้ และเจริญเติบโตอย่างแข็งแรง คุณภาพของประสบการณ์ในช่วงขวบปีแรก ๆ คือปัจจัยที่สร้างความแตกต่างได้อย่างมีนัยสำคัญต่อพัฒนาการของสมอง การเรียนรู้ สุขภาพ และพฤติกรรมตลอดช่วงชีวิตของเด็ก

Education Department, Archdiocese of Bangkok (2021) กล่าวว่า การพัฒนาเด็กปฐมวัย จำเป็นต้องได้รับการพัฒนาอย่างเป็นองค์รวมโดยพัฒนาอย่างรอบด้านและสมดุล ทั้งด้านร่างกาย ด้านอารมณ์ จิตใจ สังคม และสติปัญญาอย่างสมดุล และหากได้รับการดูแลพัฒนาและส่งเสริมอย่างเหมาะสมแล้ว เด็กจะมีการพัฒนาทักษะทางกายภาพ ความฉลาดทางสติปัญญา และความมั่นคงทางอารมณ์ ซึ่งเป็นพื้นฐานที่สำคัญของการมีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์และคุณภาพชีวิตที่ดีในระยะยาว ดังนั้น เด็กในช่วงวัยนี้จึงควรได้รับความรัก การดูแลเอาใจใส่ในสภาพแวดล้อมที่ปลอดภัย และการกระตุ้นการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะสำคัญที่ช่วยให้เด็กคว้าโอกาสในชีวิต สามารถเผชิญความท้าทาย และเติบโตอย่างแข็งแกร่ง เพราะคุณภาพของประสบการณ์ในช่วงขวบปีแรกมีบทบาทสำคัญต่อพัฒนาการของสมอง สุขภาพ และพฤติกรรมของเด็กตลอดช่วงชีวิต และยังสามารถพัฒนาศักยภาพของตนเองได้อย่างเต็มที่ ส่งผลต่อความก้าวหน้าทางเศรษฐกิจและสังคมของประเทศที่เข้มแข็งอย่างยั่งยืนได้ การลงทุนในการพัฒนาเด็กปฐมวัยจึงเป็นการลงทุนที่คุ้มค่า ให้ผลตอบแทนกลับคืนสู่สังคมในระยะยาวหลายเท่าของการลงทุน

ผู้เขียนสรุปได้ว่า ความสำคัญของการพัฒนาเด็กปฐมวัย หมายถึง การพัฒนาเด็กในช่วงตั้งแต่แรกเกิดจนถึงอายุ 6 ปี ซึ่งถือเป็นช่วงเวลาสำคัญที่สุดในชีวิตของเด็ก เปรียบเสมือน "ช่วงโอกาสทอง" เนื่องจากสมองมีการพัฒนาอย่างสูงสุดและตอบสนองต่อการเรียนรู้ได้ดีที่สุด พร้อมทั้งร่างกายของเด็กมีการเติบโตอย่างรวดเร็วที่สุด จึงเหมาะสมต่อการวางรากฐานในการพัฒนาเด็กปฐมวัยในลักษณะองค์รวม โดยส่งเสริมทั้งด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม และสติปัญญาอย่างสมดุล และหากได้รับการดูแลพัฒนาและส่งเสริมอย่างเหมาะสมแล้ว เด็กจะมีการพัฒนาทักษะทางกายภาพ ความฉลาดทางสติปัญญา และความมั่นคงทางอารมณ์ ซึ่งเป็นพื้นฐานที่สำคัญของการมีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์และคุณภาพชีวิตที่ดีในระยะยาว ดังนั้น เด็กในช่วงวัยนี้จึงควรได้รับความรัก การดูแลเอาใจใส่ในสภาพแวดล้อมที่ปลอดภัย และการกระตุ้นการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะสำคัญที่ช่วยให้เด็กคว้าโอกาสในชีวิต สามารถเผชิญความท้าทาย และเติบโตอย่างแข็งแกร่ง เพราะคุณภาพของประสบการณ์ในช่วงขวบปีแรกมีบทบาทสำคัญต่อพัฒนาการของสมอง สุขภาพ และพฤติกรรมของเด็กตลอดช่วงชีวิต และยังสามารถพัฒนาศักยภาพของตนเองได้อย่างเต็มที่ ส่งผลต่อความก้าวหน้าทางเศรษฐกิจและสังคมของประเทศที่เข้มแข็งอย่างยั่งยืนได้ การลงทุนในการพัฒนาเด็กปฐมวัยจึงเป็นการลงทุนที่คุ้มค่า ให้ผลตอบแทนกลับคืนสู่สังคมในระยะยาวหลายเท่าของการลงทุน

จากข้อสรุปข้างต้นจะเห็นได้ว่า การพัฒนาเด็กปฐมวัย เป็นการพัฒนาเด็กตั้งแต่อายุแรกเกิดจนถึง 6 ปี โดยส่งเสริมทั้งด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม และสติปัญญาอย่างสมดุลรอบด้าน เพื่อให้เด็กเติบโตอย่างมีคุณภาพ ส่งผลต่อความก้าวหน้าทางเศรษฐกิจและสังคมของประเทศ จึงมีหน่วยงานทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน หรือแม้กระทั่งภาคประชาสังคม ที่มีหน้าที่และอำนาจ หรือมีบทบาทในการพัฒนาเด็กปฐมวัย โดยมี 4 กระทรวงหลักที่มีความสำคัญในการพัฒนาเด็กปฐมวัยของประเทศไทย ได้แก่ กรมอนามัย กระทรวงสาธารณสุข กรมกิจการเด็กและเยาวชน กระทรวงพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น กระทรวงมหาดไทย และสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ โดยทั้ง 4 หน่วยงานมีโครงสร้าง หน้าที่และอำนาจที่สำคัญต่อการพัฒนาเด็กปฐมวัยที่แตกต่างกันไป โดยเฉพาะสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ ที่เป็นหน่วยงานระดับนโยบายด้านการศึกษาในทุกระดับ ซึ่งรวมถึงนโยบายด้านการพัฒนาเด็กปฐมวัยด้วย

โครงสร้างและหน้าที่ของสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษาในการพัฒนาเด็กปฐมวัย

Ministerial Regulation on the Division of Departments of the Office of the Education Council, Ministry of Education, B.E. 2003 (2003) กำหนดให้สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา มีภารกิจเกี่ยวกับการเสนอแนะนโยบาย แผน และมาตรฐานการศึกษาของชาติที่บูรณาการศาสนา ศิลปะ วัฒนธรรมและการกีฬากับการศึกษาทุกระดับ การเสนอแนะและแผนสนับสนุนทรัพยากรเพื่อการศึกษา และการประเมินผล การจัดการศึกษา โดยให้มีอำนาจหน้าที่ในการจัดทำแผนการศึกษาแห่งชาติที่บูรณาการศาสนา ศิลปะ วัฒนธรรมและการกีฬากับการศึกษาทุกระดับ รวมทั้งจัดทำข้อเสนอแนะและแผนในการสนับสนุนทรัพยากรด้านการศึกษาของชาติ ประสานการจัดทำข้อเสนอแนะ นโยบาย แผน และมาตรฐานการศึกษาของชาติ วิจัยและประสาน ส่งเสริม สนับสนุนการวิจัยและพัฒนาการศึกษา การพัฒนาเครือข่ายการเรียนรู้และภูมิปัญญาของชาติ ตลอดจนรวบรวมและพัฒนาาระบบเครือข่ายข้อมูลสารสนเทศเพื่อพัฒนานโยบายและแผนการศึกษาของชาติ ดำเนินการเกี่ยวกับการประเมินผลการจัดการศึกษาตามแผนการศึกษาแห่งชาติ ดำเนินการเกี่ยวกับการให้ความเห็นหรือคำแนะนำในเรื่องกฎหมายที่เกี่ยวกับการศึกษา และปฏิบัติงานอื่นใดที่กฎหมายกำหนดให้เป็นอำนาจหน้าที่และความรับผิดชอบของสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา หรือตามที่รัฐมนตรีหรือคณะรัฐมนตรีมอบหมาย โดยคณะรัฐมนตรีมีมติอนุมัติให้แต่งตั้งคณะกรรมการอิสระเพื่อการปฏิรูปการศึกษา เมื่อวันที่ 30 พฤษภาคม 2560 โดยมีหน้าที่และอำนาจที่เกี่ยวกับการพัฒนาเด็กปฐมวัย คือ ศึกษาและเสนอแนะต่อคณะรัฐมนตรีเพื่อกำหนดนโยบาย แนวทาง และหลักเกณฑ์เกี่ยวกับการดำเนินการให้เด็กได้รับการพัฒนาร่างกาย จิตใจ วินัย อารมณ์ สังคมและสติปัญญาให้สมกับวัยโดยไม่เก็บค่าใช้จ่าย โดยมีสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษาทำหน้าที่เป็นฝ่ายเลขานุการของคณะกรรมการอิสระเพื่อการปฏิรูปการศึกษา (Announcement of the Office of the Prime Minister: Appointment of the Independent Committee for Education Reform, 2017) คณะกรรมการชุดดังกล่าวโดยมีสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษาทำหน้าที่เป็นฝ่ายเลขานุการนั้น จึงได้จัดทำพระราชบัญญัติเพื่อการพัฒนาเด็กปฐมวัย พ.ศ. 2562 โดยกำหนดให้มีคณะกรรมการนโยบายการพัฒนาเด็กปฐมวัย และมีสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษาทำหน้าที่เป็นสำนักงานเลขานุการของคณะกรรมการ โดยให้มีโครงสร้าง หน้าที่และอำนาจ (Early Childhood Development Act, B.E. 2019, 2019) ดังนี้

หมวด 2 มาตรา 9 กำหนดให้มีคณะกรรมการ นโยบายการพัฒนาเด็กปฐมวัย โดยมีนายกรัฐมนตรีหรือรองนายกรัฐมนตรีซึ่งนายกรัฐมนตรีมอบหมายเป็นประธานกรรมการ กรรมการโดยตำแหน่ง ได้แก่ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุข ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร นายกสมาคมสันนิบาตเทศบาลแห่งประเทศไทย นายกสมาคมองค์การบริหารส่วนจังหวัดแห่งประเทศไทย และนายกสมาคมองค์การบริหารส่วนตำบลแห่งประเทศไทย และกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวนแปดคน ซึ่งนายกรัฐมนตรีแต่งตั้งจากผู้มีความรู้ ความเชี่ยวชาญด้านการพัฒนาเด็กปฐมวัย ด้านการศึกษา ด้านการศึกษาพิเศษ ด้านการสาธารณสุข ด้านสังคม สงเคราะห์ และด้านสื่อสารมวลชน ด้านละหนึ่งคน และด้านการบริหารสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยจำนวนสองคน ซึ่งมาจากสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยภาครัฐหนึ่งคนและภาคเอกชนหนึ่งคน ให้เลขาธิการสภาการศึกษาเป็นกรรมการ และเลขานุการ และให้แต่งตั้งข้าราชการหรือเจ้าหน้าที่ของสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษาจำนวนไม่เกินสองคนเป็นผู้ช่วยเลขานุการ โดยมีหน้าที่และอำนาจในการจัดทำนโยบายระดับชาติด้านการพัฒนาเด็กปฐมวัย ให้ความเห็นชอบแผนพัฒนาเด็กปฐมวัย เสนอต่อคณะรัฐมนตรีเพื่อพิจารณาให้ความเห็นชอบ อนุมัติแผนงบประมาณและแผนการดำเนินการประจำปีแบบบูรณาการของหน่วยงานของรัฐและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาเด็กปฐมวัย เสนอแนะและให้คำปรึกษาแก่คณะรัฐมนตรีในการพัฒนาเด็กปฐมวัย บูรณาการการพัฒนาเด็กปฐมวัยของหน่วยงานของรัฐ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ภาคเอกชนและภาคประชาสังคม

ให้เป็นไปตามนโยบายระดับชาติด้านการพัฒนาเด็กปฐมวัยและแผนพัฒนาเด็กปฐมวัย ติดตามและส่งเสริมให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องดำเนินการจัดเก็บข้อมูลสารสนเทศของเด็กปฐมวัยอย่างเป็นระบบ เป็นต้น

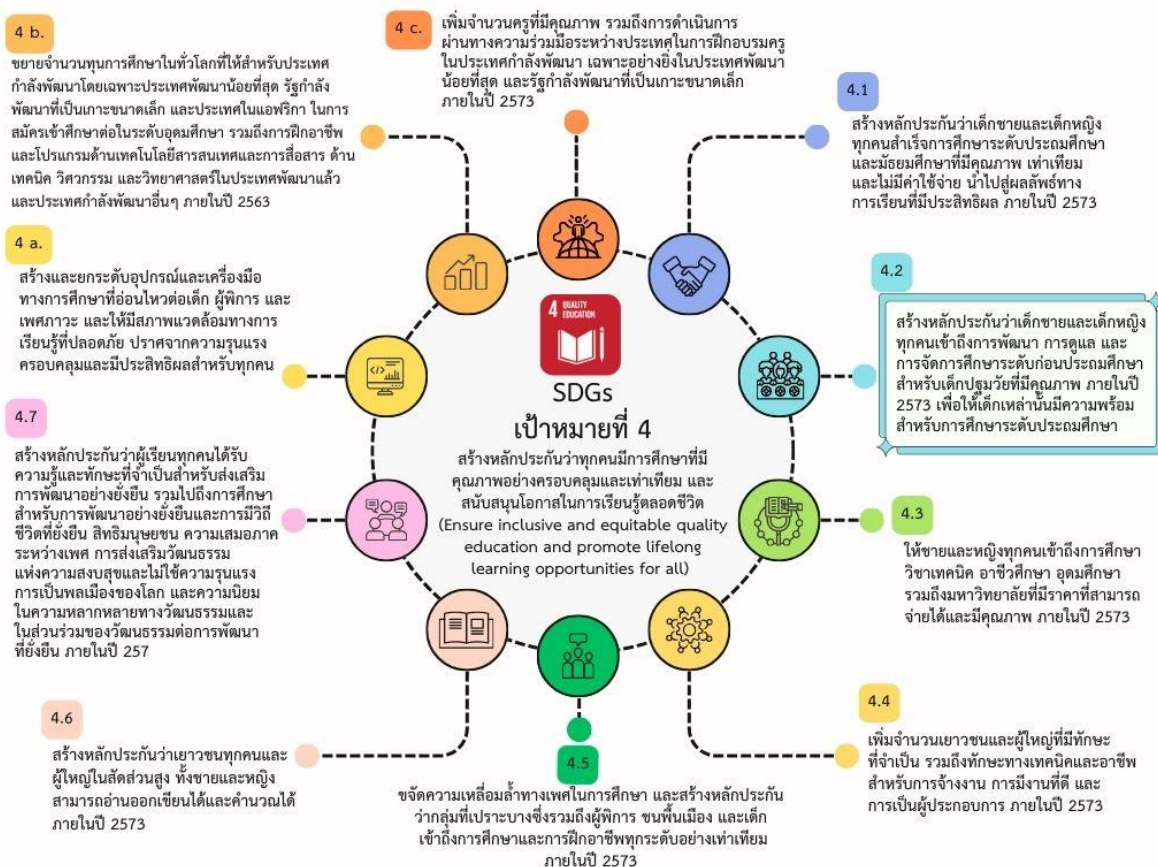
หมวด 2 มาตรา 18 กำหนดให้สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษาทำหน้าที่เป็นสำนักงานเลขานุการของคณะกรรมการคณะกรรมการนโยบายการพัฒนาเด็กปฐมวัย โดยมีสำนักนโยบายการพัฒนาเด็กปฐมวัยเป็นหน่วยงานรับผิดชอบงานธุรการงานประชุม งานวิชาการ การศึกษาข้อมูลและกิจการต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับงานของคณะกรรมการและคณะอนุกรรมการ มีหน้าที่และอำนาจ ดังต่อไปนี้

1. รวบรวมข้อมูลเพื่อประกอบการจัดทำนโยบายระดับชาติด้านการพัฒนาเด็กปฐมวัยและแผนพัฒนาเด็กปฐมวัย
2. วิเคราะห์และเสนอแนะมาตรการเพื่อผลักดันและสนับสนุนการนำนโยบายระดับชาติด้านการพัฒนาเด็กปฐมวัยและแผนพัฒนาเด็กปฐมวัยไปสู่การปฏิบัติ ตลอดจนพิจารณาเสนอแนะแนวทางและวิธีการแก้ไขปัญหาและอุปสรรคของการดำเนินการต่อคณะกรรมการนโยบายการพัฒนาเด็กปฐมวัย
3. จัดทำและพัฒนากลไกและระบบการประสานงานด้านการพัฒนาเด็กปฐมวัย เพื่อสร้างประสิทธิภาพการบริหารจัดการ ตลอดจนร่วมมือและประสานงานกับหน่วยงานของรัฐ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ภาคเอกชนและภาคประชาสังคมที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาเด็กปฐมวัยในการปฏิบัติงานให้เป็นไปตามพระราชบัญญัติการพัฒนาเด็กปฐมวัยและกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้อง
4. ส่งเสริมและสนับสนุนการสร้างเครือข่ายในระดับจังหวัดและระดับอำเภอเพื่อการพัฒนาเด็กปฐมวัย
5. ให้คำแนะนำแก่หน่วยงานของรัฐ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ภาคเอกชน และภาคประชาสังคมซึ่งมีหน้าที่ดำเนินการตามภารกิจที่กำหนดไว้ในแผนพัฒนาเด็กปฐมวัย
6. เสนอแนะแนวทางการจัดสรรและแสวงหาทรัพยากรเพื่อส่งเสริม สนับสนุน และพัฒนาเด็กปฐมวัยให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ
7. จัดให้มีการศึกษาวิจัยและการสร้างนวัตกรรมที่เกี่ยวกับการพัฒนาเด็กปฐมวัย
8. สำรวจและเก็บรวบรวมข้อมูลเด็กปฐมวัยเพื่อจัดทำเป็นฐานข้อมูล รวมทั้งติดตามสถานการณ์เกี่ยวกับเด็กปฐมวัย และเผยแพร่ข้อมูลและสถิติเกี่ยวกับเด็กปฐมวัย
9. จัดทำการประเมินผลการปฏิบัติงานตามนโยบายระดับชาติด้านการพัฒนาเด็กปฐมวัยและแผนพัฒนาเด็กปฐมวัยเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการดำเนินงาน เสนอต่อคณะกรรมการเพื่อเสนอต่อคณะรัฐมนตรีเพื่อทราบ อย่างน้อยปีละหนึ่งครั้ง
10. ปฏิบัติการอื่นตามที่คณะกรรมการหรือคณะอนุกรรมการมอบหมาย

บทบาทของสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา ในการพัฒนาเด็กปฐมวัยของชาติให้ยั่งยืน

จากการศึกษาการพัฒนาที่ยั่งยืน พบว่า การพัฒนาที่ยั่งยืนเป็นการพัฒนาที่มีลักษณะเป็นการบูรณาการเพื่อทำให้เกิดองค์รวม โดยอาศัยการมีส่วนร่วมของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในการประชุมร่วมกันระดมความคิดเห็นเพื่อหาแนวทางการพัฒนาที่ตอบสนองความต้องการของคนในรุ่นปัจจุบัน โดยที่ไม่กระทบต่อความต้องการและการพัฒนาในอนาคตหรือเป็นปัญหาของคนรุ่นถัดไป รวมถึงการร่วมมือกันในการตรวจสอบแก้ปัญหา การลงมือทำร่วมกันเพื่อให้บรรลุเป้าหมายของทุกภาคส่วน ทั้งรัฐบาล ภาคเอกชน และภาคประชาสังคม กลายเป็นหุ้นส่วนในการขับเคลื่อนการพัฒนาเพื่อความยั่งยืนของไทยและโลกให้มีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น และนำไปสู่การพัฒนาที่ยั่งยืนได้ (ianthaworn, 2024; Phakjaroen, 2022; Wala and Kosolkittthamphorn, 2021; Nakkarnrian and Bangbon, 2016)

อนึ่ง การเสนอแนวคิดในบทความนี้มีวัตถุประสงค์ที่จะแสดงให้เห็นถึงบทบาทสำคัญของสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษาในการพัฒนาเด็กปฐมวัยของชาติให้ยั่งยืน ซึ่งสอดคล้องกับเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (SDGs) ขององค์การสหประชาชาติ เป้าหมายที่ 4 สร้างหลักประกันว่าทุกคนมีการศึกษาที่มีคุณภาพอย่างครอบคลุมและเท่าเทียม และสนับสนุนโอกาสในการเรียนรู้ตลอดชีวิต (Ensure inclusive and equitable quality education and promote lifelong learning opportunities for all) ซึ่งครอบคลุมการเข้าถึงการศึกษาที่มีคุณภาพของเด็กหญิงและเด็กชายในทุกระดับ โดยมีเป้าประสงค์การพัฒนาที่ยั่งยืน (United Nations Thailand, 2024) สามารถแสดงเป็นแผนภาพได้ ดังนี้

ภาพที่ 1 เป้าหมายและเป้าประสงค์การพัฒนาที่ยั่งยืน

ในส่วนของเป้าประสงค์ที่ 4.2 การสร้างหลักประกันว่าเด็กชายและเด็กหญิงทุกคนเข้าถึงการพัฒนา การดูแลและการจัดการศึกษาระดับก่อนประถมศึกษา สำหรับเด็กปฐมวัยที่มีคุณภาพ ภายในปี 2573 เพื่อให้เด็กเหล่านั้นมีความพร้อมสำหรับการศึกษาระดับประถมศึกษา ซึ่งครอบคลุมการพัฒนาเด็กปฐมวัยให้มีความยั่งยืน และมีความสมดุลในทุกมิติ และปัจจุบันประเทศไทยมีหน่วยงานหลักที่มีบทบาทหน้าที่ในการดูแลและพัฒนาเด็กปฐมวัย คือ กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ กระทรวงมหาดไทย กระทรวงสาธารณสุข และกระทรวงศึกษาธิการ แต่อย่างไรก็ตามแต่ละกระทรวงหรือแต่ละหน่วยงานต่างก็ทำตามบทบาทหน้าที่ของตน ถึงแม้ว่าจะมีบันทึกข้อตกลงความร่วมมือการบูรณาการความร่วมมือการพัฒนาคนตลอดช่วงชีวิต (กลุ่มเด็กปฐมวัยและผู้สูงอายุ) เมื่อวันที่ 30 มีนาคม 2560 ที่กำหนดบทบาทหน้าที่ในการดำเนินงานของแต่ละกระทรวงเพื่อ

หนุนเสริมการดำเนินงานร่วมกันแบบบูรณาการแล้วก็ตาม ซึ่งจากรายงานการศึกษาโครงการติดตามการดำเนินงานตามแผนพัฒนาเด็กปฐมวัยในระดับภูมิภาคของมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ ที่ติดตามการดำเนินงานตามแผนพัฒนาเด็กปฐมวัย พ.ศ. 2564-2570 ของแต่ละหน่วยงานที่รับผิดชอบหรือที่เกี่ยวข้องกับการดูแลและพัฒนาเด็กปฐมวัย พบว่ายังไม่มี ความชัดเจนในการปฏิบัติอย่างเป็นรูปธรรม ทั้งยังขาดความเชื่อมโยงหรือแนวทางการดำเนินงานที่เป็นไปในคนละทิศคนละทาง ประกอบกับงบประมาณในการบูรณาการการดูแลและพัฒนาเด็กปฐมวัยมีไม่เพียงพอ ดังนั้น สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษาจึงเป็นหน่วยงานกลางที่มีความสำคัญที่เข้ามา มีบทบาทในการทำให้เกิดการขับเคลื่อนและบูรณาการการพัฒนาเด็กปฐมวัยให้การเชื่อมโยงกับทุกหน่วยงาน และเป็นไปในทิศทางเดียวกันอย่างเป็นรูปธรรม เกิดเป็นการพัฒนาเด็กปฐมวัยที่มีความยั่งยืนอย่างแท้จริง โดยผู้เขียนได้ทำการสังเคราะห์บทบาทหน้าที่ของสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษาในการพัฒนาเด็กปฐมวัยตามพระราชบัญญัติการพัฒนาเด็กปฐมวัย พ.ศ. 2562 โดยแบ่งบทบาทในการพัฒนาเด็กปฐมวัยออกเป็นแต่ละด้าน ดังนี้

1. ด้านนโยบาย แต่ละกระทรวงที่มีบทบาทหน้าที่ในการดูแลและพัฒนาเด็กปฐมวัยต่างก็ปฏิบัติตามหน้าที่และอำนาจของหน่วยงานตน ทำให้ขาดความเชื่อมโยงหรือแนวทางการดำเนินงานที่เป็นไปในคนละทิศคนละทาง ทำให้การดูแลและพัฒนาเด็กไม่มีประสิทธิภาพ สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษาจึงเป็นหน่วยงานกลางในการกำหนดแนวทางการดำเนินงานการพัฒนาเด็กปฐมวัยให้เป็นทิศทางเดียวกัน ดังนี้

1.1 พระราชบัญญัติการพัฒนาเด็กปฐมวัย พ.ศ. 2562 เพื่อเป็นการยกระดับความสำคัญของการพัฒนาเด็กปฐมวัยให้อยู่ในลำดับต้นของวาระแห่งชาติ และเพื่อให้เด็กปฐมวัยทุกคนในประเทศได้รับการดูแลพัฒนาและจัดการเรียนรู้อย่างมีคุณภาพตามหลักวิชาการ และการประกาศใช้พระราชบัญญัติการพัฒนาเด็กปฐมวัย พ.ศ. 2562 ซึ่งกำหนดให้แผนพัฒนาเด็กปฐมวัยเพื่อให้ทุกคนและทุกหน่วยงานได้มีหลักยึดถือปฏิบัติในการดำเนินงานพัฒนาเด็กปฐมวัยให้เป็นไปในทิศทางเดียวกันทั่วประเทศ

1.2 มาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติ เพื่อให้ทุกหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการดูแลและพัฒนาเด็กปฐมวัยได้มีแนวทางการดำเนินงานเป็นไปในทิศทางเดียวกันใช้เป็นมาตรฐานกลางของทั้งประเทศ เพื่อให้เกิดการขับเคลื่อนในทางปฏิบัติและเป็นไปในทิศทางเดียวกันอย่างเป็นรูปธรรมและเพื่อให้เกิดความต่อเนื่องในการดำเนินงานพัฒนาเด็กปฐมวัยของประเทศโดยการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วน ส่งผลให้เด็กปฐมวัยทุกคนได้รับการพัฒนาอย่างรอบด้าน มีคุณภาพ ตามศักยภาพ ตามวัยอย่างต่อเนื่อง

1.3 แผนพัฒนาเด็กปฐมวัย พ.ศ. 2564-2570 ให้ทุกหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการดูแลและพัฒนาเด็กปฐมวัยได้มีแนวทางการดำเนินงานเป็นไปในทิศทางเดียวกัน ภายใต้ปรัชญา “เด็กปฐมวัยทุกคนต้องได้รับการดูแล พัฒนา และเรียนรู้อย่างรอบด้าน ทั้งด้านร่างกาย จิตใจ วินัย อารมณ์ สังคม และสติปัญญาให้สมกับวัย อย่างมีคุณภาพ และเท่าเทียมตามศักยภาพตามวัยและต่อเนื่อง บนพื้นฐานของการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ที่ดีที่สุด สอดคล้องกับหลักการพัฒนาศักยภาพและความต้องการจำเป็นพิเศษของแต่ละบุคคล โดยคำนึงถึงความสุข ความเป็นอยู่ที่ดี การคุ้มครองสิทธิ และความต้อการพื้นฐานของเด็กปฐมวัย รวมทั้งการปฏิบัติต่อเด็กทุกคนโดยยึดหลักศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ การมีส่วนร่วม การเป็นที่ยอมรับของผู้ที่เกี่ยวข้องกับเด็กและการกระทำทั้งปวงเพื่อประโยชน์สูงสุดของเด็กเป็นสำคัญ” อันจะก่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดสำหรับเด็กปฐมวัยให้เจริญเติบโตอย่างมีคุณภาพและมีพัฒนาการที่เหมาะสม และเติบโตเป็นผู้ใหญ่ที่ดี เป็นกำลังสำคัญในการพัฒนาประเทศต่อไป

2. ด้านกลไกและระบบประสานงานด้านเด็กปฐมวัยในระดับจังหวัด สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษาได้แต่งตั้งคณะอนุกรรมการส่งเสริมการพัฒนาเด็กปฐมวัยระดับจังหวัดในเขตกรุงเทพมหานคร และนอกเขตกรุงเทพมหานคร (76 จังหวัด) โดยมีรองนายกรัฐมนตรี (นายอนุทิน ชาญวีรกูล) ประธานกรรมการนโยบายการพัฒนาเด็กปฐมวัยเป็นผู้ลงนามแต่งตั้ง โดยให้มีหน้าที่และอำนาจในการนำนโยบายระดับชาติด้านการพัฒนา

เด็กปฐมวัยไปปฏิบัติ โดยบูรณาการการพัฒนาเด็กปฐมวัยของหน่วยงานของรัฐ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ภาคเอกชน และภาคประชาสังคม ให้เป็นไปตามนโยบายระดับชาติด้านการพัฒนาเด็กปฐมวัยและแผนพัฒนาเด็กปฐมวัย ติดตามและส่งเสริมให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องดำเนินการจัดเก็บข้อมูลสารสนเทศของเด็กปฐมวัย ในเขตพื้นที่กรุงเทพมหานคร และนอกเขตกรุงเทพมหานคร (76 จังหวัด) รวมถึงติดตามการดำเนินงานการพัฒนาเด็กปฐมวัยและจัดทำรายงานสถานการณ์เด็กปฐมวัยในเขตพื้นที่กรุงเทพมหานคร และนอกเขตกรุงเทพมหานคร (76 จังหวัด) และรวบรวมข้อมูล สถิติเกี่ยวกับเด็กปฐมวัยในเขตพื้นที่กรุงเทพมหานคร และนอกเขตกรุงเทพมหานคร (76 จังหวัด) รายงานต่อคณะกรรมการนโยบายการพัฒนาเด็กปฐมวัย โดยมีสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา เป็นหน่วยงานกลางในการให้คำปรึกษา กำกับ ติดตาม ให้คำแนะนำ ข้อเสนอแนะ สนับสนุน ส่งเสริมการดำเนินงานของแต่ละพื้นที่ รวมถึงรวบรวมข้อมูลของแต่ละพื้นที่และบูรณาการข้อมูล รายงานต่อคณะกรรมการนโยบายการพัฒนาเด็กปฐมวัยเพื่อพิจารณาต่อไป

3. ด้านงบประมาณ ในปัจจุบันยังไม่มียกงบประมาณกลางในการบูรณาการการดูแลและพัฒนาเด็กปฐมวัย หากเป็นแต่ละกระทรวงทำหน้าที่ในการของบประมาณและจัดสรรงบประมาณตามที่ได้รับมาเท่านั้น ทำให้การดูแลและพัฒนาเด็กปฐมวัยในบางจุดได้รับการดูแลและพัฒนาอย่างทั่วถึง แต่ในบางจุดเป็นไปอย่างไม่ทั่วถึงและไม่มีประสิทธิภาพ สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษาภายใต้คณะกรรมการนโยบายการพัฒนาเด็กปฐมวัยตามพระราชบัญญัติการพัฒนาเด็กปฐมวัย พ.ศ. 2562 ที่มีหน้าที่อนุมัติแผนงบประมาณและแผนการดำเนินงานประจำปีแบบบูรณาการของหน่วยงานของรัฐและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาเด็กปฐมวัย โดยในปัจจุบันสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษาควรเป็นหน่วยงานกลางในการของบประมาณที่เกี่ยวข้องกับการดูแลและพัฒนาเด็กปฐมวัย และจัดสรรงบประมาณดังกล่าวให้กับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อใช้ดำเนินงานตามแผนการดำเนินงานของแต่ละกระทรวง

4. ด้านองค์ความรู้และบริการข้อมูล แต่ละหน่วยงานได้ผลิตองค์ความรู้ต่าง ๆ ตามหน้าที่ที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติงานของตน แต่อย่างไรก็ตามสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษาก็ยังเป็นหน่วยงานกลางที่บริการข้อมูล องค์ความรู้ต่าง ๆ ที่ได้จัดทำไว้ เพื่อเป็นข้อมูลให้กับผู้ที่สนใจหรือผู้ที่เกี่ยวข้องได้นำไปใช้ประโยชน์ ต่อยอด หรืออ้างอิง เช่น รายงานการศึกษาแนวทางการพัฒนาสมรรถนะหลักของครูปฐมวัยไทยภายใต้มาตรฐานวิชาชีพครูในระดับสากล รายงานการศึกษาแนวทางการยกระดับคุณภาพการผลิตและพัฒนาครูปฐมวัยในสถาบันอุดมศึกษาของไทย รายงานการศึกษาแนวทางการพัฒนาครูปฐมวัยให้สามารถจัดการเรียนการสอนเพื่อฝึกทักษะ EF ให้กับเด็กในระดับปฐมวัยและเด็กที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ พร้อมคู่มือแนวทางการจัดการเรียนการสอนเพื่อฝึกทักษะ EF ให้กับเด็กในระดับปฐมวัยและเด็กที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ รายงานการศึกษาการพัฒนาเครื่องมือและเกณฑ์ปกติสำหรับการประเมินสมรรถนะหลักของครูปฐมวัยไทยภายใต้มาตรฐานวิชาชีพครูในระดับสากล พร้อมคู่มือการประเมินสมรรถนะหลักของครูปฐมวัยไทยภายใต้มาตรฐานวิชาชีพครูในระดับสากล รายงานการศึกษาแนวทางการพัฒนาสมรรถนะหลักของผู้บริหารตามมาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติ พร้อมคู่มือสมรรถนะหลักของผู้บริหารตามมาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติ รายงานผลการพัฒนาต้นแบบระบบฐานข้อมูลสารสนเทศเด็กปฐมวัย รายงานการศึกษาการพัฒนาเกณฑ์การให้คะแนน (Scoring Rubric) สำหรับการประเมินสมรรถนะหลักของครูปฐมวัยไทยภายใต้มาตรฐานวิชาชีพครูในระดับสากล โดยผู้บริหาร/หัวหน้างาน เป็นต้น

5. ด้านระบบฐานข้อมูลสารสนเทศหนึ่งเดียว ในปัจจุบันแต่ละกระทรวงที่ทำหน้าที่เกี่ยวกับการดูแลและพัฒนาเด็กปฐมวัยต่างมีฐานข้อมูลของตน ไม่มีการเชื่อมโยงข้อมูลหรือร่วมกันใช้ฐานข้อมูลของแต่ละหน่วยงานได้ ขาดการบูรณาการการใช้ฐานข้อมูลของแต่ละหน่วยงานให้เกิดประโยชน์ร่วมกัน สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษาได้ริเริ่มทำการศึกษาและสำรวจรายการชุดข้อมูลที่เกี่ยวข้องและเป็นประโยชน์ด้านเด็กที่ดูแล

โดยหน่วยงานภาครัฐโดยมีวัตถุประสงค์เพื่อให้เกิดการบูรณาการการใช้ข้อมูลด้านเด็กปฐมวัยของแต่ละกระทรวงร่วมกัน โดยการปรับปรุงคำอธิบายชุดข้อมูลให้ตรงตามกรอบการกำกับดูแลข้อมูลภาครัฐ (สพร.) ศึกษาโครงสร้างระบบฐานข้อมูลและสารสนเทศของแต่ละหน่วยงาน ออกแบบระบบบัญชีข้อมูลให้สามารถดึงข้อมูลจากระบบบัญชีข้อมูลอื่นได้ (Harvest) โดยอัตโนมัติ และศึกษาและพัฒนาต้นแบบระบบฐานข้อมูลสารสนเทศเด็กปฐมวัยโดยขับเคลื่อนการดำเนินงานการพัฒนาฐานข้อมูลกลางด้านเด็กปฐมวัยร่วมกับคณะกรรมการพัฒนาระบบสารสนเทศและฐานข้อมูลเด็กปฐมวัย และในปี 2565-2566 ได้ศึกษา/พัฒนาต้นแบบระบบฐานข้อมูลสารสนเทศเด็กปฐมวัยในพื้นที่ด้านสาธารณสุขในพื้นที่ศึกษาจังหวัดพิจิตร และด้านการศึกษาในพื้นที่ศึกษาจังหวัดสมุทรสาคร เพื่อแก้ไขปัญหารายบุคคลและรายครัวเรือน รวมถึงจัดทำตัวอย่างการใช้ประโยชน์ข้อมูลจากหน่วยงานต่าง ๆ ในพื้นที่ศึกษาดังกล่าวด้วย อนึ่ง เนื่องจากจังหวัดพิจิตรเป็นจังหวัดที่พบว่าเด็กปฐมวัยยังคงมีปัญหาเกี่ยวกับระดับ IQ ต่ำกว่าค่ามาตรฐาน มีอัตราการคลอดก่อนกำหนด และพัฒนาการล่าช้า รวมถึงมีปัญหาภาวะโลหิตจางมากกว่าค่าเฉลี่ยที่กำหนดไว้ (Matichon Online, 2022) และในส่วนของจังหวัดสมุทรสาครเนื่องจากได้รับความร่วมมือจากกองทุนเพื่อความเสมอภาคทางการศึกษา (กสศ.) ในการตอบโจทย์ปัญหาที่เกี่ยวข้องกับการศึกษา ประกอบกับเป็นจังหวัดที่มีจำนวนประชากรแฝงจำนวนมาก ทำให้เกิดปัญหาเด็กออกกลางคันและหลุดออกจากระบบเป็นจำนวนมาก (King Mongkut's University of Technology Thonburi, 2024)

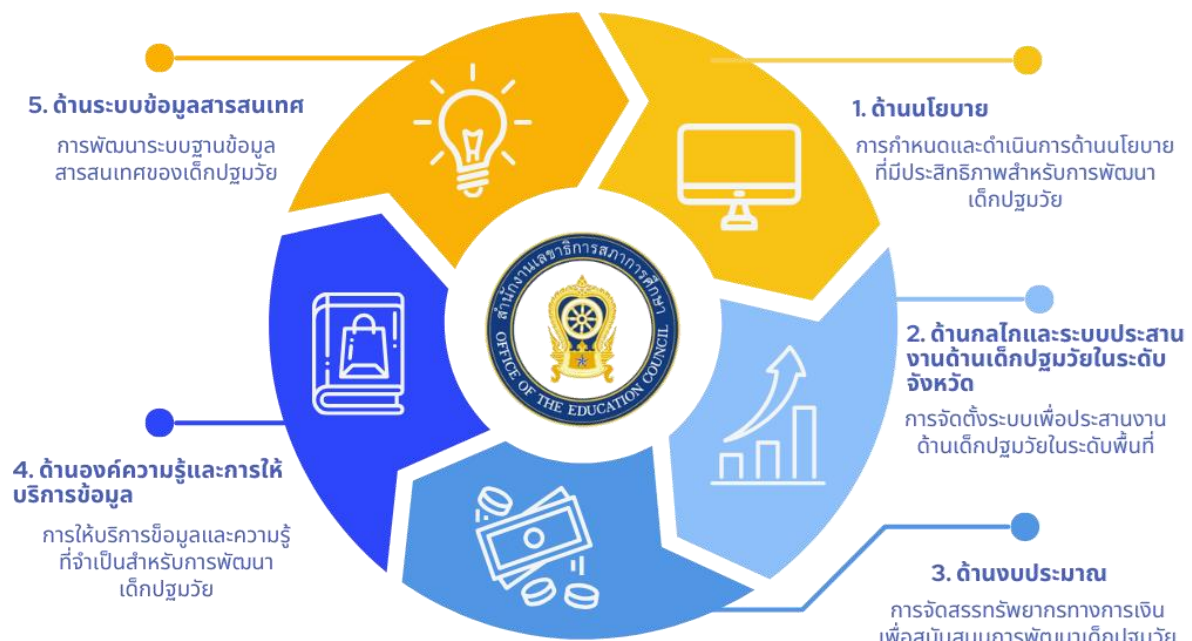
สรุปองค์ความรู้

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษามีบทบาทสำคัญในการพัฒนาเด็กปฐมวัยของชาติให้มีความยั่งยืนอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ ดังนี้

1. ด้านนโยบาย เป็นหน่วยงานกลางในการบูรณาการและขับเคลื่อนการทำงานด้านการพัฒนาเด็กปฐมวัยร่วมกับทุกภาคส่วนทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาสังคม เป็นหน่วยงานรวบรวมและติดตามข้อมูลด้านเด็กปฐมวัยด้วยพระราชบัญญัติการพัฒนาเด็กปฐมวัย พ.ศ. 2562 มาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติ แผนพัฒนาเด็กปฐมวัย พ.ศ. 2564-2570 เพื่อประกอบการจัดทำนโยบาย วิเคราะห์และเสนอแนะมาตรการต่าง ๆ เพื่อผลักดันและสนับสนุนการนำนโยบายระดับชาติสู่การปฏิบัติ
2. ด้านกลไกและระบบประสานงานด้านเด็กปฐมวัยในระดับจังหวัด เป็นหน่วยงานที่ส่งเสริมและสนับสนุนการสร้างเครือข่ายและพัฒนากลไกและระบบการประสานงานด้านการพัฒนาเด็กปฐมวัย
3. ด้านงบประมาณ เป็นหน่วยงานที่ให้คำแนะนำ เสนอแนะแนวทางการจัดสรรและแสวงหาทรัพยากรในการพัฒนาเด็กปฐมวัยแก่หน่วยงานต่าง ๆ ทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาสังคม
4. ด้านองค์ความรู้และบริการข้อมูล เป็นหน่วยงานที่ทำการศึกษาวิจัยและการสร้างนวัตกรรมรวบรวมองค์ความรู้ในการพัฒนาเด็กปฐมวัยที่หลากหลาย สามารถบริการข้อมูล องค์ความรู้เกี่ยวกับการพัฒนาเด็กปฐมวัยให้กับบุคคลหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องหรือมีความสนใจนำไปใช้ให้เกิดประโยชน์และต่อยอดได้
5. ด้านระบบฐานข้อมูลสารสนเทศ เป็นหน่วยงานกลางในการสำรวจและเก็บรวบรวมข้อมูลเด็กปฐมวัยเพื่อจัดทำเป็นฐานข้อมูลสารสนเทศ เพื่อให้หน่วยงานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาเด็กปฐมวัยสามารถใช้ประโยชน์จากฐานข้อมูลสารสนเทศจากหน่วยงานกลาง ทำให้หน่วยงานต่าง ๆ สามารถบูรณาการข้อมูลจากทุกภาคส่วนนำไปใช้ประโยชน์ในการดำเนินงานของหน่วยงานตนเองได้

อนึ่ง บทบาทของสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษาในการพัฒนาเด็กปฐมวัย ไม่ว่าจะเป็นด้านนโยบาย ด้านกลไกและระบบประสานงานในระดับจังหวัด ด้านงบประมาณ ด้านองค์ความรู้และบริการข้อมูล และด้านระบบข้อมูลสารสนเทศ โดยการพัฒนาเด็กปฐมวัยในแต่ละด้านดังกล่าวข้างต้นนั้น ล้วนเป็นการพัฒนาเด็กปฐมวัยในลักษณะการบูรณาการการทำงานเพื่อทำให้เกิดองค์รวมร่วมกับหน่วยงานและองค์กรต่าง ๆ

เพื่อให้เกิดประโยชน์ต่อตัวของเด็กปฐมวัยและประเทศชาติอย่างสูงสุด ผ่านการประชุมปรึกษาหารือ การระดมความคิดเห็น การลงมือปฏิบัติ การกำกับติดตาม รวมถึงการประเมินจากผู้ทรงคุณวุฒิ ผู้เชี่ยวชาญด้านเด็กปฐมวัย และจากผู้แทนหน่วยงานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องการพัฒนาเด็กปฐมวัย โดยมีสำนักงานเลขาธิการเป็นหน่วยงานกลางที่มีบทบาทสำคัญในการขับเคลื่อนงานด้านต่าง ๆ ในการพัฒนาเด็กปฐมวัยของชาติเพื่อให้เกิดเป็นรูปธรรม และเพื่อให้บรรลุเป้าหมายการพัฒนาเด็กปฐมวัยของทุกภาคส่วน ทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาสังคม ส่งผลให้การพัฒนาเด็กปฐมวัยของชาติเป็นไปอย่างมีคุณภาพ นำไปสู่การพัฒนาเด็กปฐมวัยที่ยั่งยืนที่สอดคล้องกับเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (SDGs) ขององค์การสหประชาชาติ ประเทศไทย

ภาพที่ 2 บทบาทของสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษาในการพัฒนาเด็กปฐมวัยของชาติให้ยั่งยืน

References

- Announcement of the Office of the Prime Minister: Appointment of the Independent Committee for Education Reform (June 15, 2017), Royal Gazette, Vol. 134, Special Part 162 Ng.
- Banchuen Nakkarnrian and Pensri Bangbon. (2016). Sustainable Development. Sirinthorn Journal, 17(2), July-December, 64-69. (In Thai)
- Bangorn Uan Lum. (1997). Parental Involvement in Activities of Early Childhood Development Centers: A Case Study in Mueang District, Ubon Ratchathani Province. Master's thesis in Social Development. Bangkok: Graduate School, National Institute of Development Administration (NIDA). (In Thai)
- Early Childhood Development Act, B.E. 2019 (2019). (2019, April 30). Royal Gazette, Vol. 136, Issue 56 G. (In Thai)
- Early Childhood Development Policy Office, Office of the Education Council Secretariat. (2021). Early Childhood Development Plan, B.E. 2021-2027. Bangkok: Prik Hwan Graphic Co., Ltd (In Thai)
- Early Childhood Development Policy Office, Office of the Education Council Secretariat. (2019). National Early Childhood Development Standards (2nd Edition). Bangkok: Prik Hwan Graphic Co., Ltd. (In Thai)
- Jiraporn Plaeng Praphan. (2024). Collaborating in Early Childhood Development: Before It's Too Late. Retrieved on October 18, 2024, from <https://tdri.or.th/2014/06/kt22/>
- King Mongkut's University of Technology Thonburi. (2024). Report on the Development of a Prototype Early Childhood Information Database System: Early Childhood Information System Development Project. University. (In Thai)
- Kraisorn Wala and Saowalak Kosolkittamphorn. (2021). Driving Thailand's Sustainable Development Goals. Journal of Mahachulalongkorn Buddhist Studies, 7(3), 56-66. (In Thai)
- Ministerial Regulation on the Division of Departments of the Office of the Education Council, Ministry of Education, B.E. 2003 (2003). Royal Gazette, Vol. 120, Issue 63 G. (In Thai)
- Office of Education, Archdiocese of Bangkok. (2024). Holistic Early Childhood Development. Retrieved on October 19, 2024, from <https://www.edbathai.com/Main2/สาระ-การศึกษา/84-ข่าวสารทั่วไป-อัปเดตรายวัน/218-การพัฒนาเด็กปฐมวัยอย่างเป็นองค์รวม>
- Office of the Education Council Secretariat. (2024). Order of the Early Childhood Development Policy Committee No. 1/2567 dated March 12, 2024, Regarding the Appointment of the Subcommittee on Promoting Early Childhood Development at the Provincial Level in Bangkok. Bangkok: Office of the Education Council Secretariat. (In Thai)
- Office of the Education Council Secretariat. (2024). Order of the Early Childhood Development Policy Committee No. 2/2567 dated March 12, 2024, Regarding the Appointment of the Subcommittee on Promoting Early Childhood Development at the Provincial

- Level Outside of Bangkok. Bangkok: Office of the Education Council Secretariat. (In Thai)
- Regional Team. (June 25, 2022). Phichit Public Health reveals early childhood IQ at 99.83, 'below standard.' Senate committee plans to prioritize the issue for urgent resolution. *Matichon Online*. Retrieved from https://www.matichon.co.th/region/news_3419634.
- Phutthinan Phakjaroen. (2022). Guidelines for Developing Sustainable Villages in the Context of Urban Society: A Case Study of Dong Yang Village, Moo 12, Suankluai Subdistrict, Ban Pong District, Ratchaburi Province. (Master's thesis). Nakhon Pathom: Silpakorn University. (In Thai)
- Prince of Songkla University. (2024). *Study Report on the Project for Monitoring the Implementation of Early Childhood Development Plans at the Regional Level*. University. (In Thai)
- Siam Arunsrimorakot and Yongyut Watcharatul. (2016). *17 Sustainable Development Goals of the United Nations for the Future World*. Thai Interdisciplinary Research Journal, 11(3), 1-7. (In Thai)
- Sirima Phinyothananthapong. (2004). Developing a Researcher Child Program and Evaluating Child-Centered Programs (Research Report). Bangkok: Srinakharinwirot University. (In Thai)
- Sustainable Development: What Should Be Done? (Producer: Vichai Tianthaworn). (2024). Retrieved on October 19, 2024, from https://www.matichon.co.th/columnists/news_2637500
- UNICEF Thailand. (2024). Early Childhood Development: The First Step Toward a Good Life for Every Child. Retrieved on October 18, 2024, from <https://www.unicef.org/thailand/th/ภารกิจของยูนิเซฟ/การพัฒนาเด็กปฐมวัย>
- United Nations Thailand. (2024). Sustainable Development Goals in Thailand. Retrieved on December 3, 2024, from <https://thailand.un.org/th/sdgs>.